

kan ske Sammenslutninger af forskellig Art o. s. v. Vi giver en Lov, saaledes som vi finder den forsvarlig af Hensyn til alle Partier; men hvorledes Partierne grupperer sig i Fremtiden, kan ingen forudse. Jeg har selv det bedste Haab til Jylland, ligesom jeg ogsaa har det bedste Haab til Vælgerne i det hele taget. Det er ikke os, der er nervøse for Valgene; vi vilde tværtimod have haft dem allerede i Fjor; det vilde jeg have anset for det retteste, og ingen Hund vilde have gået ad det. Men de 3 andre Partier var ikke stemte for det, og vi undlod at stemme for ikke at faa Medansvar for Valgets Udsættelse. Vi vilde altsaa have anset det for heldigst, at Valget var kommet i Fjor; men vi har ikke noget imod, at det kommer til Foraaret, og det glæder mig, at der fra alle Sider er Enighed om, at nu er der ikke længere nogen Vej udenom.

Men det forekommer mig, at det ikke har været hensynsfuldt mod Vælgerne, at vi har ventet med Valget, indtil der ikke længere var nogen Mulighed for at knibe ud fra det. Det havde været smukkere overfor Vælgerne, for hvis Skyld vi har givet den ny Forfatning, at vi havde givet dem Lejlighed til at stemme saa tidligt som muligt. Jeg tror ikke, det havde været til Skade for nogen Regering, hvilket Parti den end havde tilhørt, at den havde siddet paa et saa bredt Grundlag som det, der er skabt ved den nye Grundlov og Valglov. Jeg gør opmærksom paa, at de Vælgere i Danmark, der hidtil har haft Valgret, jo ikke har haft Lejlighed til at drøfte andet end ganske enkelte Spørgsmaal ved de foregaaende Valg. I 1910 var der kun et eneste Spørgsmaal, men ganske vist et stort Spørgsmaal, det var Forsvarets Ordning, der stod paa Dagsordenen, og i 1913 var der ogsaa kun et Spørgsmaal, men ogsaa et af meget stor Vægt, det største, vi kan rejse her i Landet, Spørgsmaalet om den nye Forfatning; det var det eneste Spørgsmaal, der blev gjort til Genstand for Prøvelse og Drøftelse paa Vælgermøderne og paa Valgdagen. Siden den Tid og før den Tid har der ikke været Anledning til at tage Standpunkt til saa mange Spørgsmaal, og nu kommer Kvinderne med, der ikke før har haft Lejlighed til at afgive deres Stemme. Det er derfor ganske naturligt, at der nu bliver Lejlighed til at drøfte ikke alene de to Spørgsmaal, jeg før nævnedes, men ogsaa andre Spørgsmaal paa Valgtribunerne, og jeg glæder mig over, at ingen har fastholdt, at man skulde tilraade Vælgerne, at hvert Parti i Fremtiden holdt Møde for sig, saaledes som man gør det i England. Jeg har altid holdt paa

den offentlige Diskussion, og jeg tror, det vil være i Fremtidens velforstaaede Interesse, at vi fastholder at holde Møde med hinanden, vi er jo ikke Fjender, men Modstandere, og jeg haaber, at den nye Grundlov og den nye Valglov giver os Følelsen af det Ansvar, hele Folket nu har for Grundlovens rette Brug, saa at vi vil kunne holde Vælgermøder med hinanden og hver udtale sine Anskuelser om de Forhold, som foreligger, uden at være personlig grove og uforskammede mod hinanden, det maa høre en svunden Tid til, det maa vi anse os for hævede over (*Slengerik*: Og for velopdragne till) Jeg kan ikke høre, hvad det ærede Medlem siger. (*Slengerik*: Det var kedeligt!). Det kan godt være, men saa maa jeg lade det ligge, jeg vilde ellers gerne have svaret det ærede Medlem. (*Slengerik*: Aa, det gør ikke noget). Hvad siger det ærede Medlem? (*Slengerik*: Jeg sagde: og for velopdragne!). Ja selvfølgelig, det maa det ærede Medlem tage sig til Indtægt. (*Latter*). Ja, ikke sandt, det er et godt Udtryk. Saa velopdragne haaber jeg, vi er; og saa velopdragne haaber jeg ogsaa, Vælgerne vil være, at de fører en virkelig saglig Forhandling paa de offentlige Møder, og jeg haaber, at Kvinderne i høj Grad vil bidrage til at bevare den gode Tone under Møderne, thi jeg har gjort den Erfaring, at er der Kvinder til Stede, er Mænd, selv om de er lidt vilde af Naturen, hensynsfulde og tager Reb i Sejlene og opfører sig saaledes, at de kan være det bekendt. (*Andreasen*: Der kommer saa faa Kvinder!). Det ærede Medlem siger, at der kommer saa faa Kvinder til Møderne, det kan være i hans Valgkreds, at de ikke holder af at høre ham. Det ærede Medlem maa være tilfreds med og glad over, at jeg tilraader, at der kommer Repræsentanter fra de forskellige Sider, jeg synes, det vilde være hensynsløst imod Kvinderne, som ikke før har haft Lejlighed til at stemme, om man nu holdt fire Møder, saa at Kvinderne skulde gaa til dem alle fire for at faa den Oplysning, de maatte ønske; det vilde være bedre at give dem den paa een Aften, selv om Mødet saa kommer til at vare til Kl. 2, det har vi set før. Ja, det er virkelig min Opfattelse af den nye Tid, vi kommer ind i under den nye Grundlov. (*Andreasen*: Vi har ingen Belysning!). Har det ærede Medlem ingen Belysning? — saa kan han jo blot henvende sig til sine Ministre, som han elsker saa højt. Han kan da naturligvis paavirke dem, saa at han faar den nødvendige Belysning, ellers maa det ærede Medlem begynde Møderne noget tidligere.

Jeg har med disse Bemærkninger kun